

REACTIE op 'Kraambedpsychose ondanks lithiumgebruik bij vrouwen met een bipolaire stoornis'

Uit de uitstekende weergave van de twee gevalsbeschrijvingen blijkt opnieuw dat patiënten met een bipolaire stoornis en kinders de nodige zorg behoeven. Zoals een patiënte het uitdrukte: 'Er is meer nodig dan een psychiater die van 9.00 uur tot 17.00 uur werkt'. Opnieuw wordt weer het belang van voorlichting benadrukt.

Aan de hand van de beschreven casuïstiek bekeken wij de informatiebrochure voor behandelaars en die voor patiënten, partners en andere betrokkenen van de lithiumpluswerkgroep om te bezien of deze aanpassing behoeven naar aanleiding van dit artikel.

Voorlichting dient mondeling en schriftelijk gegeven te worden aan patiënte, partner en verdere belanghebbenden. Als hulpmiddel kan de folder 'De manisch-depressieve stoornis en kinders' gebruikt worden.

Van belang is in de voorlichting aan patiënte en partner voor de zwangerschap al aandacht te besteden aan het belang van goed slapen (eventueel met extra (slaap)medicatie) in de kraamtijd en te zorgen dat medicatie indien nodig ook voorhanden is. Herhaling van deze voorlichting voor ontslag is waarschijnlijk geen overbodige luxe.

Na de bevalling dient de lithium direct weer in de dosering als voor de zwangerschap of hoger te worden gegeven. De lithiumspiegel moet nog enkele keren gecontroleerd worden totdat er weer een stabiele spiegel is. De medicatie dient niet te voorzichtig gedoseerd te worden, aannemende dat er geen borstvoeding wordt gegeven. Liever iets te veel slaapmiddelen en een wat hogere lithiumspiegel, zeker bij vrouwen met van tevoren al aan te wijzen risicofactoren, dan een decompensatie. Een voordeel van flesvoeding is dat de nachstvoeding ook door een ander, bijvoorbeeld de partner, gegeven kan worden en dit de nachtrust van de vrouw ten goede kan komen.

Ook dient goed afgesproken te worden wanneer, bij welke symptomen en door wie aan de bel getrokken moet worden onder het motto 'liever te vroeg dan te laat'. Een alternatief voor een langer durende opname is het inschakelen van gespecialiseerde kraam-/gezins-/thuiszorg. Indien enigszins mogelijk dient er continuïteit in de hulpverlening te zijn. Dit kan de nodige problemen, bijvoorbeeld op het gebied van de medicatieacceptatie, voorkomen.

Het geheel overziende is het misschien zinnig in een volgende

LITERATUUR

- Knoppert-van der Klein, E.A.M., Kölling, P., & van Gent, E.M. (1996). Lithium en zwangerschap. *Tijdschrift voor Psychiatrie*, 38, 630-633.
- Knoppert-van der Klein, E.A.M., Kölling, P., van Gent, E.M., e.a. (1997). Consequenties van een bipolaire stoornis en gebruik van stemmingsstabilisatoren voor het beleid rond zwangerschap. *Tijdschrift voor Geneeskunde*, 141, 1960-1965.
- Nederlandse Stichting voor Manisch Depressieven (NSMD) en de subwerkgroep 'Lithium en Zwangerschap' van de Lithiumpluswerkgroep (1997). *De manisch-depressieve stoornis*

versie van de informatiebrochures meer aandacht te besteden aan de kwetsbaarheid in de kraamtijd en aan het maken van een noodplan voor het geval een (dreigende) kraambedpsychose toch de kop opsteekt. Het blijft echter zaak dat er steeds met patiënte en partner besproken wordt wat er kan gebeuren en hoe te handelen. Ook met de juiste voorlichting kunnen zich nog onverwachte zaken voordoen. Een goede therapeutische relatie is derhalve van groot belang.

E.A.M. KNOPPERT-VAN DER KLEIN

psychiater

P. KÖLLING

psychiater

H.A.P.C. OOMEN

internist

E.M. VAN GENT

zenuwarts

en kinderwens. Informatiebrochure voor patiënten, partners en andere betrokkenen. Noordwijkerhout: Drukkerij Dag Activiteiten Centrum. (De laatste folder is ook in het Engels verkrijgbaar, herziene versie 1999.)

Kosters-Hoek, A.C. (1999). Kraambedpsychose ondanks lithiumgebruik bij vrouwen met een bipolaire stoornis. Twee gevalsbeschrijvingen. Tijdschrift voor Psychiatrie, 41, 175-179.

Subwerkgroep zwangerschap van de Lithiumpluswerkgroep (1997).

Lithium, de bipolaire stoornis en zwangerschap. Richtlijn voor behandelaren. Noordwijkerhout: Drukkerij Dag Activiteiten Centrum.